

Tarybos išvados dėl architektūros: kultūros įnašas į tvarų vystymąsi

(2008/C 319/05)

EUROPOS SĄJUNGOS TARYBA,

1. NURODYDAMA:

- Europos bendrijos steigimo sutartį,
- 2001 m. vasario 12 d. Tarybos rezoliuciją dėl architektūros kokybės miesto ir kaimo aplinkoje ⁽¹⁾, kurioje patvirtinama, kad architektūra yra esminis kultūros bruožas ir visų mūsų šalių gyvenimo produktas,
- 2007 m. gegužės 24 d. Tarybos išvadas dėl kultūros ir kūrybinio sektorių indėlio siekiant Lisabonos strategijos tikslų ⁽²⁾, kuriose pabrėžiama, kad kultūrinė veikla ir kūrybinės ekonominės veiklos rūšys, be kita ko, architektūra, atlieka lemiamą vaidmenį skatinant inovacijas ir technologijas bei yra pagrindiniai tvaraus augimo ateityje varomieji veiksniai,
- 2007 m. lapkričio 16 d. Tarybos rezoliuciją dėl Europos kultūros darbotvarkės ⁽³⁾, kurioje, remiantis 2007 m. gegužės 10 d. Komisijos komunikatu ⁽⁴⁾, atskleidžiamas kompleksinis kultūros vaidmuo;

2. ATKREIPIA DĖMESĮ Į:

- 2006 m. birželio 15–16 d. susitikusios Europos Vadovų Tarybos priimtą naują Europos Sąjungos tvaraus vystymosi strategiją ⁽⁵⁾, kurios pagrindinis tikslas yra peržiūrėti ir sustiprinti veiksmus, suteikiančius ES galimybę tvariai pagerinti dabartinių ir būsimų kartų gyvenimo kokybę sukuriant tvarias bendrijas, galinčias veiksmingai valdyti ir naudoti išteklius bei pasinaudoti ekonomikos socialinių ir ekologinių inovacijų teikiamomis galimybėmis, tokiu būdu užtikrinant gerovę, aplinkos apsaugą ir socialinę sanglaudą,
- 2007 m. gegužės 24 d. už miestų plėtrą atsakingų ministrų priimtą Leipcigo chartiją dėl Europos tvarių miestų ⁽⁶⁾, kurioje pabrėžiama architektūros kultūros svarba ir raginama priimti požiūrį, apimančią miestų vystymosi procesą, be kita ko, miestų ekonominius, socialinius, ekologinius ir kultūrinius aspektus, remiantis skirtingų lygių atsakingų administracinių ir politinių institucijų bei viešųjų ir privačiųjų subjektų bendradarbiavimu;

3. PALANKIAI VERTINA:

- Europos architektūros politikos forumo atliktą darbą architektūros kokybės ir tvaraus vystymosi srityse;

4. PABRĖŽIA, KAD:

- architektūra — disciplina, apimanti kultūrinę kūrybą ir inovacijas, įskaitant technologines inovacijas, puikiai parodo, kaip kultūra gali prisidėti prie tvaraus vystymosi atsižvelgiant į jos poveikį miestų kultūriniam aspektui, taip pat ekonomikai, socialinei sanglaudai ir aplinkai,
- architektūra taip pat yra kompleksinio kultūros pobūdžio pavyzdys, kuris yra susijęs ne tik su kultūros politika, bet ir su keliomis viešosios politikos kryptimis;

5. LAIKYDAMASI NUOMONĖS, KAD:

- Europos miestai šiuo metu susiduria su dideliais sunkumais: demografiniais pokyčiais ir jų poveikiu miestų plėtrai, aplinkosaugos klausimais ir kova su klimato kaita, socialinės sanglaudos palaikymu, visų pirma atsižvelgiant į ekonominius bei kultūrinius pokyčius, architektūros ir kultūros paveldo apsauga ir propagavimu,
- spręsti šiuos sunkumus galima pasitelkiant tvarų miestų vystymąsi, integruotą ir kūrybišką požiūrį, pagal kurį kultūra, ekonomika, socialiniai reikalai ir aplinkosauga atlieka vienodai svarbų vaidmenį,
- tvarių būdu vystant miestus:
 - ypač daug dėmesio turi būti skiriama architektūros kokybei bei įvairovei, kultūros įvairovės sudedamosioms dalims, paveldo stiprinimui ir jo vertės propagavimui, gamtos bei miestų kraštovaizdžių savitumui,
 - turi būti siekiama, kad projektų valdymu būtų skatinamas žemės naudojimas ir pastatų perstatymas, visų pirma pramoninėse zonose, energijos išteklių kontrolė kovojant su klimato kaita ir taršos mažinimas,
 - turi būti atsižvelgta, taikant inovacinius architektūrinius ir miestų planavimo požiūrius, į gyventojų gyvenimo būdo pokyčius, visų pirma judumo ir demografinių pokyčių aspektus, taip pat socialinės sanglaudos, socialinės įvairovės, kultūrų dialogo ir piliečių dalyvavimo tikslus,
- turėtų būti skatinamas architektūros kaip miestų kokybės, ekonominio dinamizmo ir turistų traukos veiksnio kūrimas,
- architektūra atlieka integruojantį ir inovacinį vaidmenį tvarių būdu vystant miestus, visų pirma:
 - padėdama suderinti kartais besiskiriančius pastatų ir kraštovaizdžio išsaugojimo reikalavimus ir šiuolaikinę kūrybą ar gyventojų teisėtus siekius ir miestų plėtros kontrolę,

⁽¹⁾ OLC 73, 2001 3 6, p. 6.

⁽²⁾ OLC 311, 2007 12 21, p. 7.

⁽³⁾ OLC 143, 2008 6 10, p. 9.

⁽⁴⁾ Dok. 9496/07 ir ADD 1.

⁽⁵⁾ Dok. 10117/06.

⁽⁶⁾ http://www.eu2007.de/en/News/download_docs/Mai/0524-AN/075DokumentLeipzigCharta.pdf

- savo įvairove, kokybe ir kūrybiškumu prisidedama prie miesto gyventojų kultūrinio turto bei gyvenimo kokybės, taip pat prie miestų ekonominio, komercinio ir turistinio dinamizmo, ypač sukurdamas palankias sąlygas mažosioms ir vidutinėms įmonėms,
 - galiausiai, tvarus miestų vystymasis suteikia galimybes architektūros teorijos kūrimui, inovacijoms ir atnaujinimui bei praktikos pavyzdžių pakartotiniam įsisavinimui ir interpretavimui;
6. SU SUSIDOMĖJIMU ATKREIPIA DĖMESĮ:
- į daugelio Europos miestų, ypač Europos kultūros sostinių, pateiktas iniciatyvas naudoti kultūrą ir ypač architektūrą kaip pagrindines jų regeneracijos priemones,
 - į tai, kad atsiranda kūrybiški miestai, kurių tvarus vystymasis grindžiamas naujais konkurencingais veiksniais, įskaitant miesto infrastruktūros kokybę ir kultūros bei pramonės sąveiką;
7. RAGINA VALSTYBES NARES IR KOMISIJĄ ATITINKAMOSE JŲ KOMPETENCIJOS SRITYSE IR ATSIŽVELGIANT Į SUBSIDIARUMO PRINCIPĄ:
- atitinkamose politikos srityse, ypač mokslinių tyrimų, ekonominės ir socialinės sanglaudos, tvaraus vystymosi bei švietimo politikos kryptyse atsižvelgti į architektūrą bei jos specifinius bruožus, visų pirma į jos kultūrinį aspektą,
 - architektūrai sukurti ne tik techninius standartus, bet ir požiūrį, apimančią visus ekonominius, socialinius, kultūrinius ir aplinkosaugos tikslus,
 - skatinti tvaraus vystymosi inovacijas ir eksperimentus architektūros, miestų planavimo ir kraštovaizdžio kūrimo srityse, visų pirma įgyvendinant Europos politiką ir programas ar vykdant valstybinius užsakymus,
 - pagilinti architektūros sektoriaus žinias visų pirma statistikos srityje ir suvokimą apie šio sektoriaus įnašą į tvarų vystymąsi,
 - suteikti daugiau informacijos visuomenei apie architektūros ir miestų planavimo vaidmenį kuriant gyvenimo kokybės sistemą ir propaguoti šio vaidmens įtaką tvariu būdu vystant miestus,
- išnagrinėti, bendradarbiaujant su specialistais ir atsižvelgiant į tam tikrų valstybių narių patirtį, galimybes surengti architektūrai skirtą metinį Europos įvykį,
 - kartu užtikrinti su šiomis išvadomis susijusių tolesnę veiklą ir 2012 m. parengti jų įgyvendinimo ataskaitą;
8. RAGINA VALSTYBES NARES:
- siekti, kad architektūra atliktų integruojantį ir inovacinį vaidmenį tvaraus vystymosi procese pradedant nuo architektūros, miestų planavimo ar kraštovaizdžio kūrimo ar teritorijos pertvarkymo projekto rengimo etapo,
 - padėti plėtoti architektūros, kaip kūrybinės ir kultūrinės pramonės šakos, ekonominio augimo ir užimtumo potencialą,
 - propaguoti švietimą architektūros, įskaitant paveldą, bei gyvenimo aplinkos srityje, ypač pasitelkiant meninį bei kultūrinį švietimą,
 - propaguoti pirminį ir tolesnį architektų, miesto planuotojų ir kraštovaizdžio specialistų mokymą tvaraus vystymosi srityje,
 - skirti dėmesį architektūros sričiai įgyvendinant Europos kūrybiškumo ir inovacijų metų (2009 m.) programą,
 - prireikus panaudoti kultūrai skirtą atvirą koordinavimo metodą;
9. RAGINA KOMISIJĄ:
- atsižvelgti į architektūrą rengiant Žaliąją knygą dėl kultūros ir kūrybinės pramonės šakų,
 - į visus darbus bei konsultacijas dėl su architektūra susijusių iššūkių ir (arba) klausimų įtraukti viešojo ir privačiojo sektorių architektūros ekspertų bei specialistų tinklus, pavyzdžiui, Europos architektūros politikos forumą,
 - skatinti, bendradarbiaujant su šiais tinklais ir Europos architektūros mokymo įstaigų tinklu:
 - architektų, kūrėjų bei vartotojų tarpusavio keitimąsi informacija bei geriausios praktikos pavyzdžiais ir jų vykdomus mokslinius tyrimus,
 - jaunų architektų, miestų planuotojų bei kraštovaizdžio specialistų mokymą tvaraus vystymosi srityje, propaguoti jų darbus ir suteikti jiems galimybę vykdyti valstybinius arba privačius užsakymus.